

De tradicions catalanes

Si hi ha una cosa que apassiona els catalans és justificar legitimitats històriques del nostre present. Dic justificar perquè en aquest exercici volem recrear una *bona* i una *mala* tradició, en la línia del que Carles Cardó va atribuir al catolicisme català. Naturalment, el present, el nosaltres, només es nodreix de la *bona* tradició. Una vegada més, el president Pujol ha ofert un exemple d'aquesta *bona* tradició. Ho ha fet tot revisitant la figura de Narcís Feliu de la Penya al Born Centre Cultural. En aquesta bona tradició hi cap tot allò que ideològicament ens plau avui: Víctor Balaguer, federals, republicans, Salvador Espriu, Jaume Vicens Vives. Fins i tot Cambó. Es traça la línia de continuïtat històrica i ja tenim l'enfilall d'intel·lectuals de la nostra *bona* tradició catalana que, a més, ens fa propers al món.

És en aquest moment de vindicació d'una legitimitat històrica que recupero un excel·lent article de Santi Vila, de quan era historiador i feia classes a la Universitat de Girona. El títol no podia ser més revelador: *De Torras i Bages a Pujol, o la deconstrucció de un sustrato integrista común en Cataluña*. Vila estudia la relació de diferents figures del catolicisme català del segle XX amb l'integrisme i amb una de les seves veus més importants, que era també catalana: Fèlix Sardà i Salvany. A partir de l'anàlisi de l'opinió i interpretació que al llarg del segle XX han fet de Sardà i Salvany diversos prohoms catòlics, Vila conclou que no pot existir una *bona* i una

mala tradició dins l'Església catalana. L'actitud i el pensament dels catòlics catalans no són tan nítids i coherents, segons Vila. Els que eren de la *bona* tradició podien passar a la *mala* tradició, i els de la *mala* a la *bona*. Alguns fins i tot podien tornar a la *bona* després de desenganyar-se amb la *mala* tradició.

L'anàlisi de Vila ens serveix per a qualsevol altra tradició catalana creada a la cerca d'una legitimitat. Podem confondre el que va ser amb el que voldríem que fos. Només d'aquesta manera podem imaginar-nos que John Locke va néixer a Catalunya en comptes d'Anglaterra. Qui sí que va néixer a Catalu-

BORJA VILALLONGA

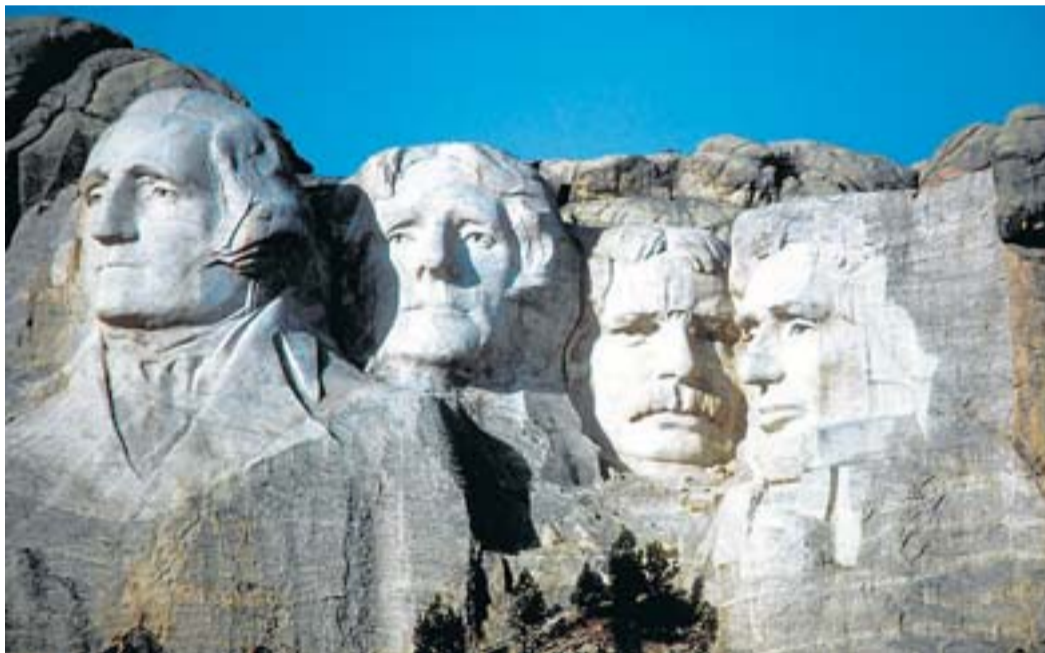
HISTORIADOR

La Catalunya independent podria inspirar-se en el liberalisme de Thomas Jefferson

nya va ser Joan Tomàs de Rocabertí. Coetani de Locke, Rocabertí va ser gran inquisidor de la monarquia i mestre general dels dominics. Enemic acèrrim de Bossuet, Rocabertí encarnà el bastió tomista i papista i va ser l'insigne representant de les elits intel·lectuals catalanes del moment, les dels orígens del 1714. És aleshores que, per tal de justificar una tradició i una línia de continuïtat, ens agafem a alguna altra figura. L'adjectivem, la fem assumible, la dotem de representativitat i la convertim en el que voldríem que fos. I, així i tot, la història no canviarà per molt que cerquem aquestes línies de continuïtat.

La història ens ofereix moltes tradicions, sovint molt més difícils de definir que les categories que creem per entendre-les. Hi ha moltes tradicions catalanes. Entre elles han format la Catalunya que avui coneixem. No estem obligats a haver-les d'acceptar totes. Però tampoc podem negar la força que algunes han tingut en moments de la història, encara que siguin les que no acceptem. I menys podem vindicar una legitimitat històrica *bona*. Tot plegat no ha de condicionar pas el que pensem o deixem de pensar, atès que som lliures i autònoms per decidir el que volem aquí i ara, tant individualment com col·lectivament. Això ens farà entendre que no som ni millors ni pitjors, que tenim el que la història de Catalunya ha produït. Podem confrontar les diferents tradicions històriques i polítiques antitètiques que han format el nostre país, sense necessitat d'una legitimitat històrica o la justificació d'una línia de continuïtat.

Si no ens agrada cap de les nostres tradicions, sempre en podem inventar o importar una. No seria pas la primera vegada que els catalans importem tradicions foranes. Posats a importar tradicions, faig meus els principis de Thomas Jefferson i els postulats del liberalisme clàssic radical que són tan propis d'una de les tradicions fundacionals dels Estats Units d'Amèrica. Per bé que potser ens agafi força tard, encara podríem fer que la Catalunya futura, la Catalunya independent, es pogués convertir en una república federal ideològicament inspirada per la tradició del 1776, i no pas per la del 1714.

GETTY IMAGES

CARTES I MISSATGES

Silenci, dialoguen

Silenci, dialoguen. Esgoten el temps, tenen por d'una fractura social, però la fractura social ja està latent, i per adonar-se'n no cal anar més enrere dels dos últims Onze de Setembre.

La solució, si ens queda un bri de sentit democràtic, és votar i acceptar el resultat de les urnes. Però ho tenim cru. Madrid s'hi juga massa i a París no li fa cap gràcia: ens frenaria a Europa.

Moderació és votar i acceptar el resultat, no hi ha cap dubte.

JOAN MARTORELL I BARBERÀ
MATADEPERA

Cultura de l'eterna joventut

Dilluns el meu sogre va tenir un accident de cotxe. Es va distreure un moment i no va reaccionar a temps davant la infracció d'un altre vehicle que havia envaït el seu carril. El cotxe va quedar força malmès. Ell va anar a l'ambulatori per comprovar que no tenia cap fractura o ferida interna i va tornar a casa sense dir res. L'arteria la idea que admetre el fet l'acostés a

l'ancianitat. I és que, malauradament, massa vegades s'oblida on hem deixat el respecte pels grans, en aquesta cultura de la urgència pròpia de la societat consumista en què vivim.

Recordo quan de petita el meu pare m'explicava històries d'indis que fumaven la pipa sagrada al voltant d'una foguera i escoltaven les paraules del gran cap. Un home de cabells blancs i pell bruna colrada pel sol. On ha quedat aquell respecte? On ha quedat l'elogi a la seva saviesa? ¿Són aquests valors incompatibles amb la modernitat?

LAIA DAUSÀ AMIGÓ
CÀLLER (SARDENYA)

Canviar d'amos?

Vaig participar en el tram 149 de la Via Catalana, però ara mateix no sé si el que vull és que Catalunya sigui un estat independent o deixar de sentir els uns i els altres intentant matusserament manipular la meva opinió. I ho dic perquè si es tracta de canviar d'amos i punt, francament, que es barallin entre ells, que a mi m'és ben bé igual. Si vull canviar d'estat és per aconse-

guir uns governants millors. Si són més propers i parlem el mateix idioma, teòricament m'haurien d'entendre millor. Però si he de jutjar pel tracte que rebo de la Generalitat com a empleada seva que sóc, no tinc gaires esperances que les coses millorin si algun dia sóc ciutadana d'un estat plenament a les seves mans. La cosa no pinta bé.

NÚRIA VARELA
BARCELONA

Moderats?

No veig que la moderació que es proposa últimament sigui acceptable, perquè Espanya ha demostrat amb escreix que el seu diàleg és fals, que es basa en les promeses *zapateres* dels "apoyaré", i que el que vol, en realitat, no és resoldre el problema català, sinó derrotar-nos altra vegada.

I cal decidir-se, a vegades, entre el blanc i el negre, entre la vida o la mort, quan ja no hi ha tons perquè algú s'ha encarregat d'esborrar-los una vegada i una altra: tots els Estatuts han acabat en Estatutets tutelats bé per militars, bé per Alfonsos que passen el ribot impune-

ment amb acabats a mida del Tribunal Constitucional. L'actual actitud de la ciutadania no és un extremisme sinó l'única sortida a la qual s'ha vist abocada per la contínua negativa de l'Estat a la nostra voluntat de ser. Les decisions entre el blanc i el negre sempre són emprenyadores, perquè exigeixen un grau de compromís i audàcia que a molts els fa tremolar. Ens preguntaran si volem ser independents o no: la possibilitat de ser independentets no existeix.

No sé si sabré interpretar el sentit de tan enlairats pensaments com els que expressen els partidaris de l'anomenada *moderació*, però a vegades, reconsiderant i tornant a reconsiderar, el tren passa i no sol tornar fins al cap de dos o tres-cents anys. Massa temps, per mi.

JAUME MOLSOSA
TORELLÓ

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.

Podeu expressar-vos al diari a través de la web www.ara.cat, i per les següents vies:

[@diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [facebook.com/diariARA](https://www.facebook.com/diariARA) [@cartes@ara.cat](mailto:cartes@ara.cat) Carrer Diputació, 119, 08015, Barcelona Fe d'errades: opinio@ara.cat

